

MAASEUTU 2020

Mahdollisuuksien maaseutu – Kaakkois-Suomi

Luomu lentoon Kaakkois-Suomessa

18.9.2019

Leena Hyrylä, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino, Liikenne- ja
ympäristökeskus

Maaseuturahoituksen painopisteet ja myöntökehys

Kaakkois-Suomessa 2014 - 2020

Oletko sinäkin salamaalainen?

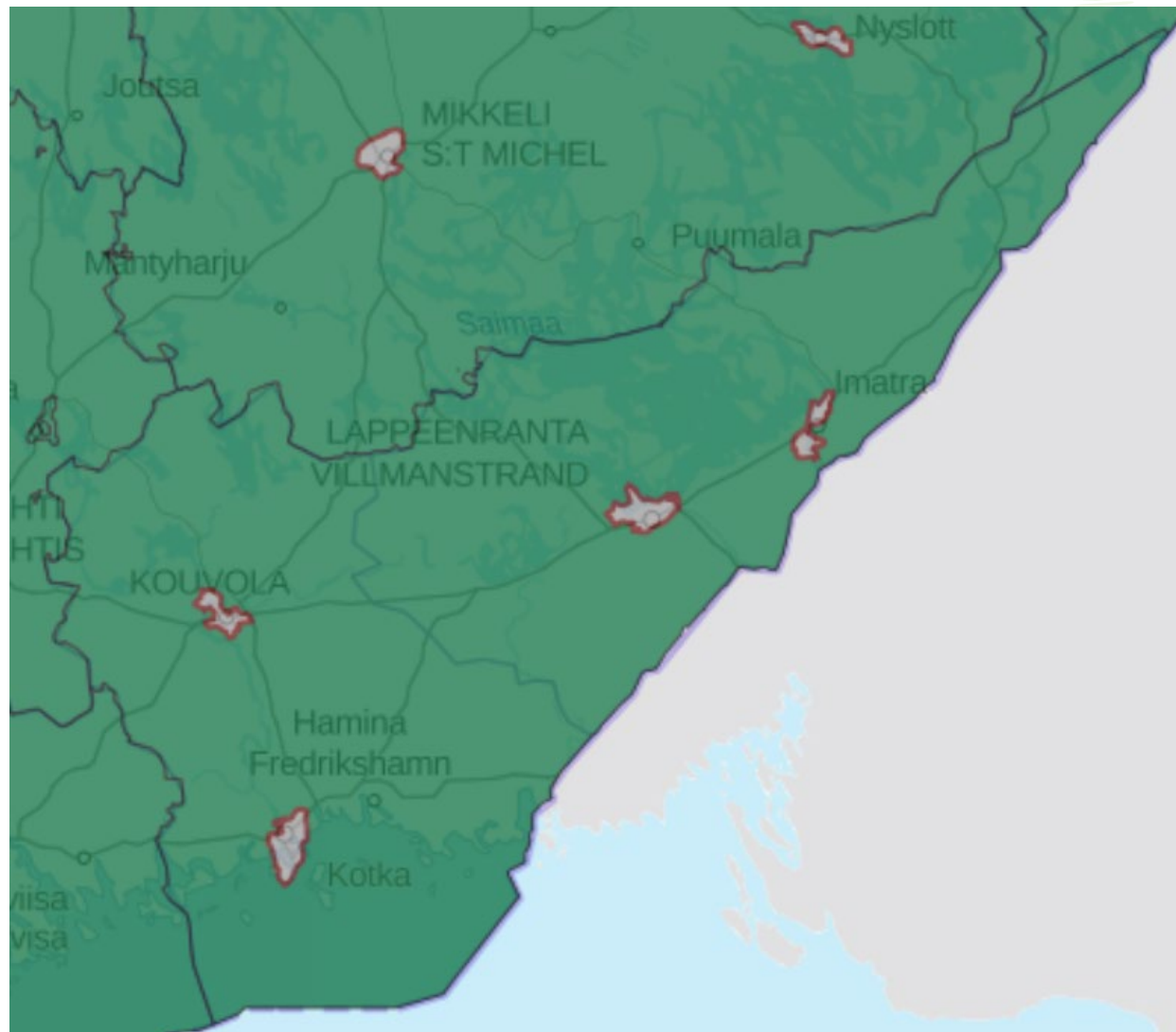

Photosebia / Shutterstock.com

Kaakkois-Suomesta jopa 97 % on maaseutua. Sinunkin yrityksesi tai yhdistyksesi voi ehkä saada rahoitusta maaseutuohjelmasta. Kysy lisää!

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma

Rahoitusmuodot

Yrityshankkeet

PERUSTAMISTUET	INVESTOINTITUET	YRITYSRYHMÄN KEHITTÄMISHANKE
Perustamistuki 5000-35 000€ Perustamistuki kokeiluihin 2000-10 000€	Investointituki max. 35% Toteutettavuustutkimus max. 50%	3-10 yritystä, tuki max. 75%

Kehittämishankkeet

YHTEISTYÖHANKE	YLEISHYÖDYLLINEN HANKE	MUUT HANKKEET
Tuki max 100 / 80 / 60 %	Kehittämishanke tuki max 100 % Investointihanke tuki max 75%	Koulutushanke tuki max 90% Tiedonvälityshanke tuki max 100% Teemahanke tuki max 75%

Yritysrahoitus

Yritysten perustamista ja investointeja tuetaan, jotta kaupunkikeskustojen ulkopuolelle syntyisi lisää yritystoimintaa sekä työpaikkoja. ELY-keskus ja Leader-ryhmät neuvovat tukien hakemisessa.

Yritystukea voi hakea

- * vähintään 18-vuotias
- * luonnollinen henkilö, osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö ja osuuskunta
- * mikroyritys tai pieni yritys
- * keskisuuri yritys, kun kyseessä on maataloustuotteiden jalostus
- * maatila, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan muuta yritystoimintaa

Tuettava yritys

- * Sijaitsee kaupunkikeskustan ulkopuolella. Tarkista aluerajaus rahoittajalta.
- * Toiminta on kannattavaa.
- * Antaa pääsiallisen toimeentulon ainakin yhdelle henkilölle.
- * Yrityksessä on riittävä ammattitaito.

Tuki ei saa vääristää kilpailua. Tuki maksetaan aina takautuvasti toteutuneiden toimenpiteiden ja kustannusten mukaan.

Perustamistuki

Jos olet perustamassa yritystä tai yrityksesi ryhtyy harjoittamaan kokonaan uutta liiketoimintaa.

Perustamistukea voi käyttää asiantuntijapalveluiden ostamiseen esim. seuraavia toimenpiteitä varten:

- * Liiketoiminnan kehittämiseen
- * Tuotekehitykseen
- * Tuotannon pilotointiin
- * Markkinointisuunnitelman laatimiseen
- * Koemarkkinointiin
- * Kansainvälistymiseen

Tuen määrä

- * 5 000 – 35 000 euroa
- * 2 000 – 10 000 euroa kokeilutoimenpiteisiin

Investointituki

- * Uusien tai käytettyjen koneiden ja muun käyttöomaisuuden hankintaan
- * Rakennusten ostamiseen, rakentamiseen ja toimitilojen muutostöihin
- * Ohjelmistojen, patenttien ja valmistus-oikeuksien hankintaan tai muihin aineetomiin investointeihin

Tuen määrä

- * 20-35 % hyväksyttävistä kustannuksista. Yli 20 % tukitaso koskee maataloustuotteiden jalostusta ja ilman tieyhteyttä olevia saaria.
- * Myönnettävän tuen tulee olla vähintään 2000 euroa.

Investoinnin toteutettavuustutkimus

Ennen investoinnin toteuttamista voit hakea tukea investoinnin edellytysten selvittämiseen ja suunnitteluun. Tuki on tarkoitettu asiantuntijapalveluiden hankintaan. Toteutettavuustutkimukseen myönnetty tuki ei edellytä investoinnin toteuttamista.

Tuen määrä

- * Tuki on enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista. Myönnettävän tuen tulee olla vähintään 1500 euroa.

Hanketuet yritysryhmille

Vähintään kolmen yrityksen ryhmä kehittää toimintaansa yhteisillä ja yrityskohtaisilla toimenpiteillä. Tavoitteena voi olla muun muassa markkinointiyhteistyön kehittäminen, tuoteperheen suunnittelu, osaamisen kehittäminen tai yritysten laatuvalmennus.

Tuen hakijaksi ja hallinnoijaksi soveltuu kehittämisyritys tai muu julkis- tai yksityisoikeudellinen yhteisö.

Tuen määrä

- * Jopa 75 % hyväksyttävistä kustannuksista

Kehittämisrahoitus

Kenelle?

Tukea voidaan myöntää julkis- tai yksityis-isoikeudelliselle yhteisölle, kuten kyläyhdistykselle tai muulle rekisteröityneelle järjestölle, kehittämissyhtiölle, osuuskunnalle, kunnalle tai oppilaitokselle.

Hankkeisiin tarvitaan aina myös toteuttajan omaa rahaa. Tuki maksetaan takautuvasti toteutuneiden kustannusten mukaan. Huomioi, että väliaikaisrahoitusta tarvitaan myös tuettavan summan osalta.

Yleishyödyllinen kehittäminen

Tukea voi saada esimerkiksi paikallisten palveluiden ja asumisviihtyvyyden parantamiseen, selvitysten ja suunnitelmien laadintaan sekä alueen kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen. Tukea ei saa yhteisön perustoimintaan.

Yleishyödyllinen investointi

Tukea voidaan myöntää esimerkiksi:

- * Erilaisiin investointeihin, koneiden ja laitteiden hankintaan sekä suunnitteluun, kun luodaan uudenlaista toimintaa.
- * Leader-hankkeissa osan tai jopa koko yksityisen rahoituksen osuuden voi korvata talkootyöllä.

Elinkeinollinen yhteistyöhanke

- * Elinkeinojen kehittämishanke, jota usea toimija toteuttaa yhdessä.
- * Yhteistyö voi olla yritysten välistä yhteistyötä, yritysten ja kehittäjätahojen yhteistyötä tai kehittämis- ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyötä.
- * Voidaan kehittää esim. yritysten yhteisiä tuotteita ja menetelmiä, tukea mikroyritysten matkailupalveluiden kehittämistä, markkinointia ja myyntiä.
- * Tulosten tulee olla yleisesti hyödynnettävissä.

Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet

- * Koulutushankkeen kohderyhmänä voivat olla esimerkiksi maaseudun yrittäjät ja asukkaat, viljelijät tai metsänomistajat.
- * Koulutuksen voi toteuttaa kurssina, verkkokoulutuksena, työpajoina tai valmennuksena.
- * Tiedonvälityshankkeessa jaetaan uusinta tietoa ja nostetaan esiin maaseudun elinvoimaisuuteen ja kilpailukykyyn vaikuttavia asioita.

Teemahanke

Leader-ryhmän hanke, jossa usean toimijan pieniä toimenpiteitä ja investointeja voidaan toteuttaa.

Ota yhteyttä ELY-keskukseen tai oman alueesi Leader-ryhmään. Saat apua ja ohjeistusta hakuprosessin käynnistämiseen sekä sähköisen Hyrrä-palvelun käyttöön.

Kuva: ©maaseutuneuvosto / Contium Oy

Rahoitusta kannattaa hakea juuri nyt!

- **Jatkuva haku, valintajaksot 2019:**
  - Kehittämishankkeet: 31.10.2019
  - Yritys- ja yritysryhmähankkeet: 31.10.2019 ja 31.12.2019
- **Maaseutuohjelman ohjelmakausi (2014-2020) loppusuoralla, viimeiset vuoden 2020 valintajaksot:**
  - Kehittämishankkeet: maaliskuun ja syyskuun loppu
  - Yritys- ja yritysryhmähankkeet: parillisen kuukauden lopussa, viimeinen jakso mahdollisesti lokakuun lopussa
- **Viimeiset myöntöpäätökset 31.12.2020, toteutusaika päättyy 31.12.2022**

Maatilarahoitus

Maatalouden investointitukien tukimuodot ja tuen enimmäismäärät vuonna 2019

<i>Tukikohde</i>	<i>Korkotukilainan enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista A- ja B-tukialueilla, prosenttia</i>	<i>Korkotuen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista A- ja B-tukialueilla, prosenttia</i>	<i>Avustuksen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista A- ja B-tukialueilla, prosenttia</i>	<i>Korkotukilainan enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista C-tukialueella, prosenttia</i>	<i>Korkotuen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista C-tukialueella, prosenttia</i>	<i>Avustuksen enimmäismäärä hyväksyttävistä kustannuksista C-tukialueella, prosenttia</i>
Lypsy- ja nautakarjatalous	60	10	40 ¹	60	10	35 ¹
Sikatalous	65	10	30 ¹	65	10	30 ¹
Lammas- ja vuohitalous	60	10	40 ¹	60	10	35 ¹
Lihasiipikarjatalous	65	10	20 ¹	65	10	20 ¹
Hevostalous	65	10	30	65	10	30
Kasvihuonetuotanto	65	10	30 ¹	65	10	30 ¹
Salaojitus	-	-	35 ³	-	-	35 ³
Kuivaamot	65	10	25 ²	65	10	25 ²
Tuotantovarasto	65	10	30	65	10	30
Konevarasto	-	-	20	-	-	20
Turkistarhaus	65	10	-	65	10	-
Työympäristö ja tuotantohygienia investoinnit	-	-	30 ⁴	-	-	30 ⁴
Eläinten hyvinvointia ja ympäristön tilaa edistävät investoinnit	-	-	35 ⁴	-	-	35 ⁴
Maatilan energia-tuotanto, jonka tuottamaa energia käytetään maatalouden tuotantotarkoitukseen	-	-	40	-	-	40
Mehiläistalous	-	-	25	-	-	25
Maataloustuotteiden myyntikunnostus	-	-	30	-	-	30
Sadonkorjuukoneet yhteiskäyttö, peruna, s-juurikas	-	-	10	-	-	10

Rahoitetut, käynnissä olevat hankkeet, joissa luomu mukana

- **Elinvoimainen maatila Elina II HUMKS**
  - toteuttaja ProAgria Etelä-Suomi ry
  - 1.11.2018 – 31.12.2021
  - HAM, KAS, UUD
- **Liiketoimintariskin hallinta luomuviljan tuotanto- ja toimitusverkostossa**
  - toteuttaja Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
  - 1.1.2019 – 31.12.2020
- **Voimaa puutarhayritysten osaamiseen – VoPu**
  - toteuttaja ProAgria Etelä-Suomi ry
  - 1.2.2016 – 31.3.2020
  - KAS, HAM, UUD, PIR
- **Yhteistyöllä Kilpailukykyä, sis. ns. ruokakoordinaation**
  - toteuttaja ProAgria Etelä-Suomi ry
  - 8.7.2015 -31.12.2019
- **Töitä luonnosta**
  - Toteuttaja Suomen 4H-liitto ry & Suomen metsäkeskus
  - 1.12.2018-30.11.2020
- **Valtakunnalliset Ruokakoordinaatio ja Luomubuumi**

Elinvoimainen maatila Elina II

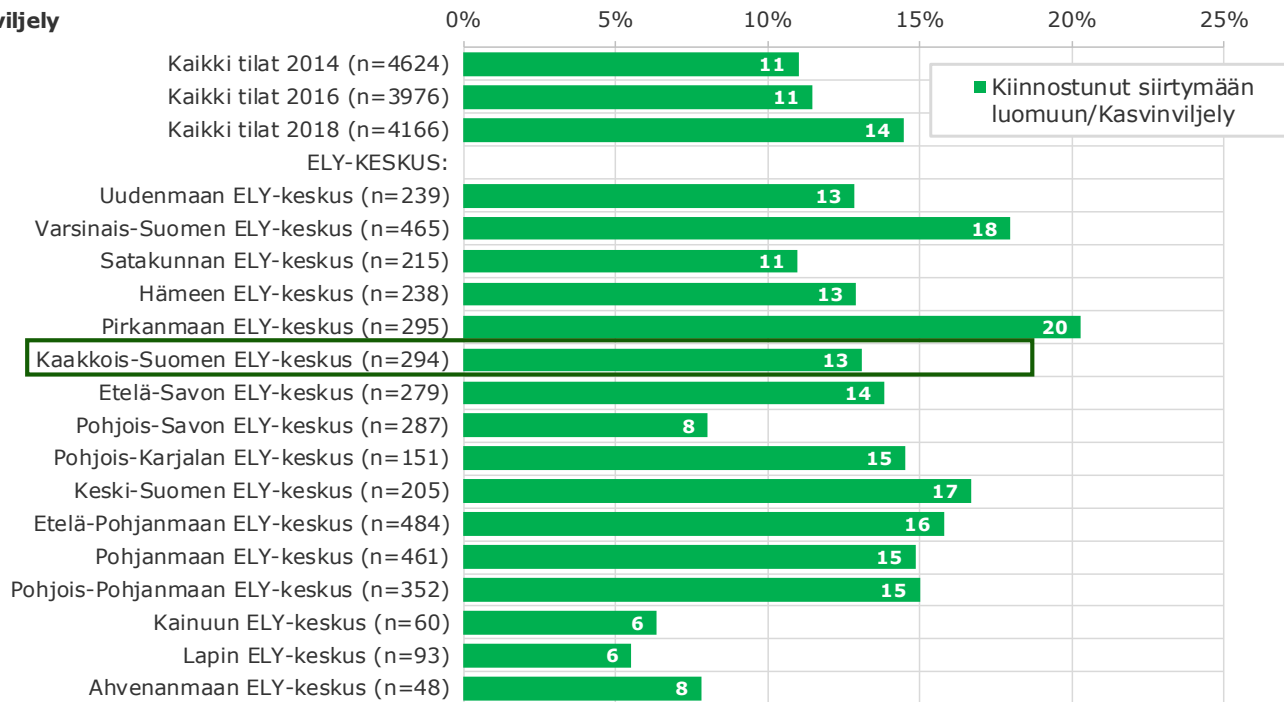
HUMKS

- **Osallistujista tällä hetkellä puolet Kaakkois-Suomesta**
- **Paljon luomutapahtumia**
  - Pellonpiennarpäivät
  - Luomukinkerit
  - Kesäretki Varsinais-Suomen luomutiloille
  - Johtamisen pienryhmä luomutiloille
  - Luomuwebinaarit
- **Tulossa**
  - Edeltävät jatkuvat
  - Luomumaatilapäivä Elimäki lokakuu
  - Valtakunnalliset luomupäivät Jkl. Päivämatka 6.11. tai 7.11.2019
  - Ulkomaan matka luomutiloille kevät 2020

Luomusta kiinnostuneita eniten Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa; Kaakkois-Suomessa likimain saman verran kuin koko maassa

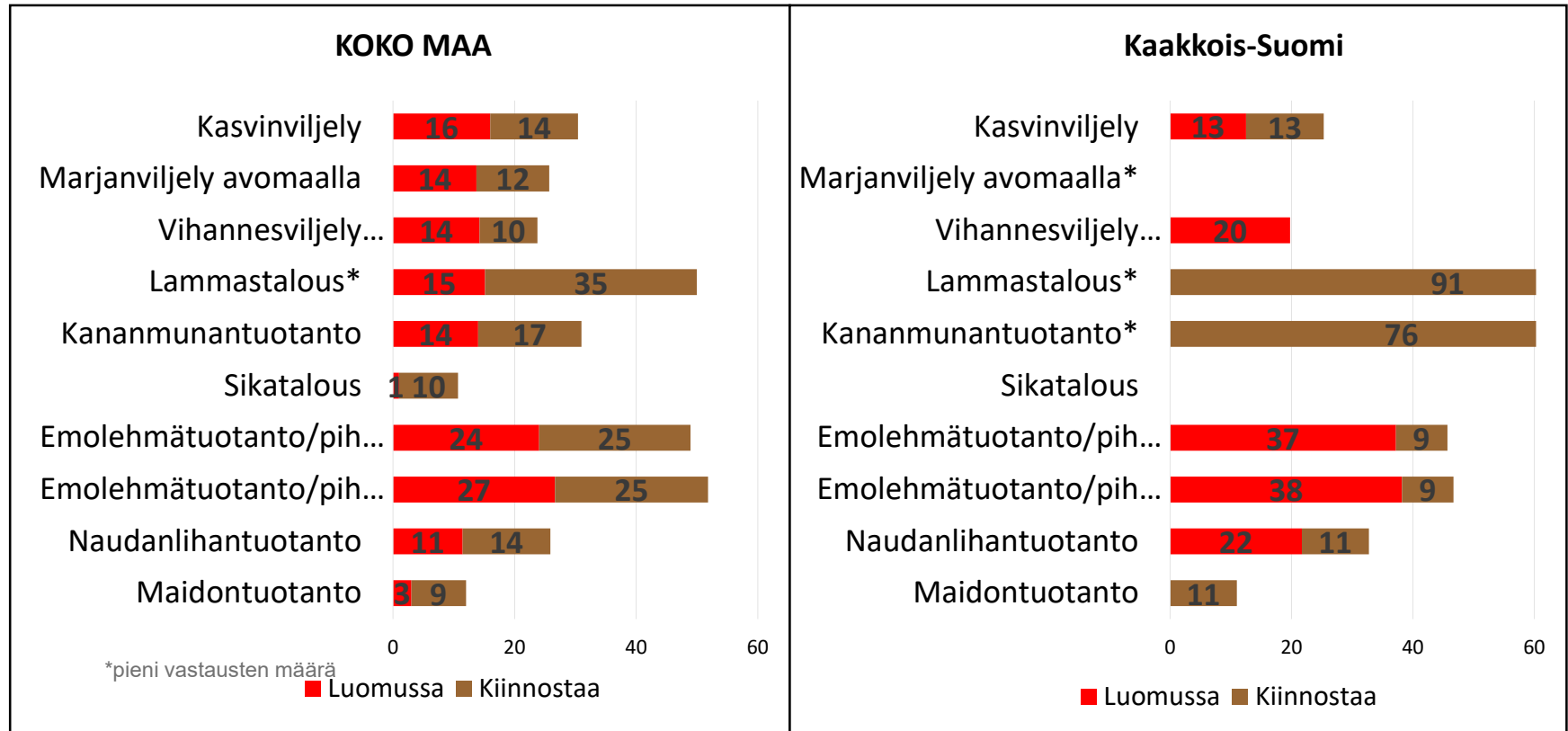
Onko tilanne kotieläin- ja/tai kasvintuotanto luomutuotannossa, siirtymävaiheessa tai oletteko jatkossa kiinnostunut siirtymään luomutuotantoon?

Kasvinviljely

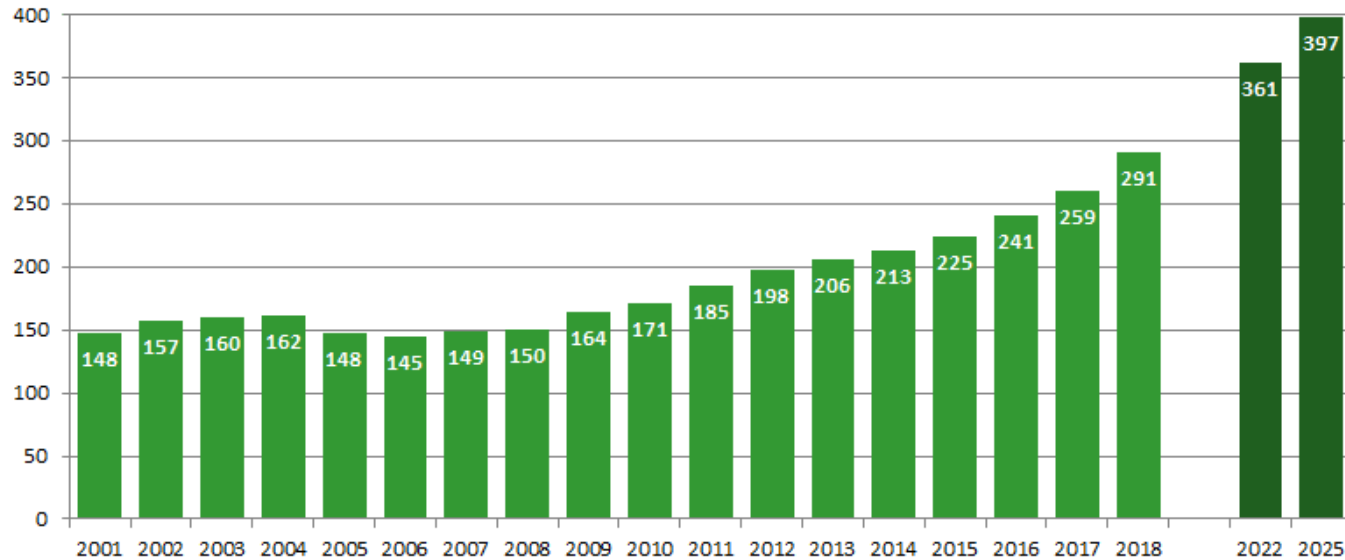
Luomutilat ja kiinnostus; koko maa ja Kaakkois-Suomi

Osuus tiloista luomussa ja kiinnostus jatkossa, %

Luomualan osuus koko maan peltoalasta nousee ennusteen mukaan vuoteen 2022 mennessä 16 prosenttiin (2018: 13 %)

Luomuviljelty peltoala, 1000 ha

Luomualan kasvu ELY-keskuksittain, %-osuus kokonaispeltoalasta

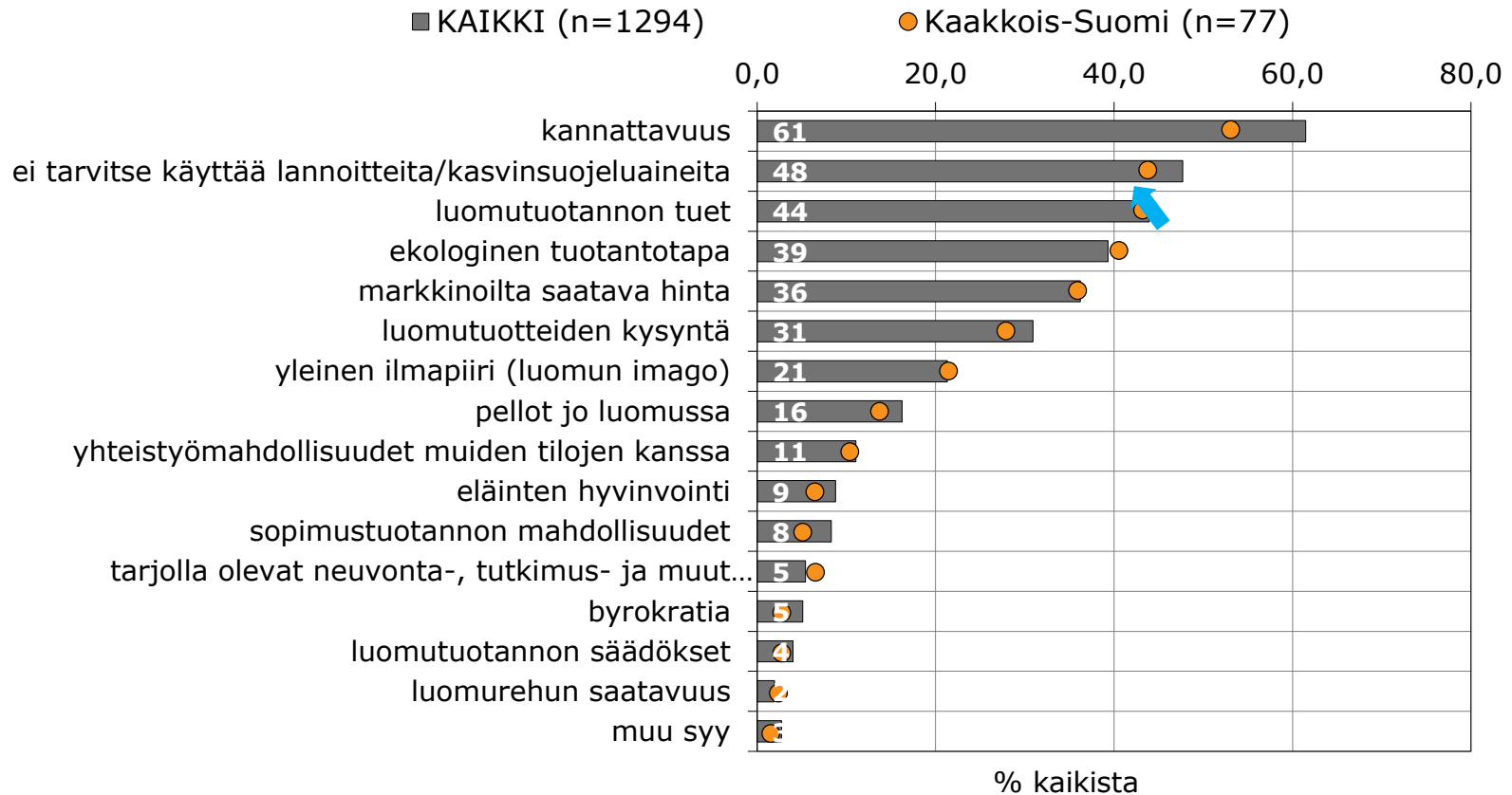
ELY-keskus	luomualan osuus, % peltoalasta	
	2018	2022
Uusimaa	14	17
Varsinais-Suomi	10	13
Satakunta	7	9
Häme	7	10
Pirkanmaa	16	21
Kaakkois-Suomi	14	16
Etelä-Savo	17	20
Pohjois-Savo	12	13
Pohjois-Karjala	27	33
Keski-Suomi	10	15
Etelä-Pohjanmaa	11	12
Pohjanmaa	12	15
Pohjois-Pohjanmaa	16	22
Kainuu	21	24
Lappi	7	9
Ahvenanmaa	27	28
KOKO MAA	13	16

Sis. luomuala+siirtymävaiheen pelto

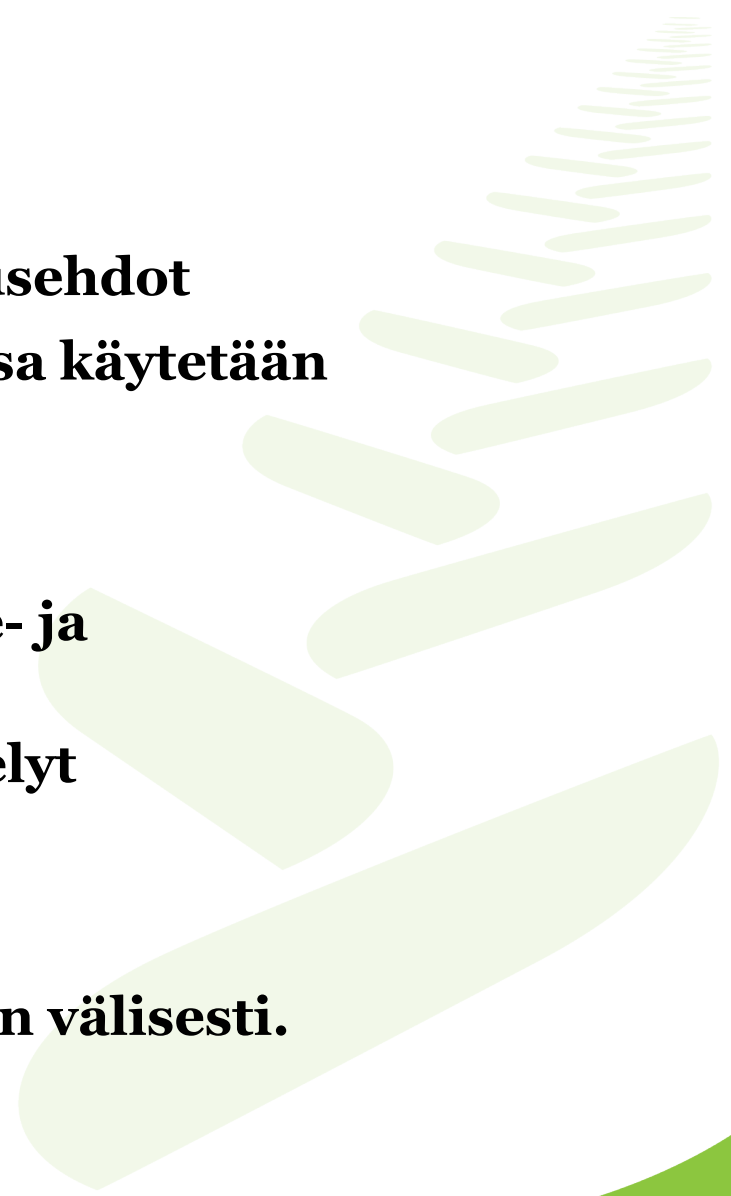
Kaakkois-Suomessa luomupellon osuus suhteellisesti sama kuin koko maassa
 2018 = 19 400 ha
 2022 = 24 100 ha

Mitkä tekijät vaikuttivat/vaikuttavat tilanne siirtymiseen luomutuotantoon?

Luomuun siirtymiseen vaikuttavat tekijät Kasvinviljely / ELY-KESKUS

Valintakriteerit

- **Hankkeen tulee täyttää tukikelpoisuusehdot**
  - **Rahoitettavien hankkeiden valinnoissa käytetään valintakriteereitä**
    - Yritystukien valintakriteerit
    - Kehittämishankkeiden valintakriteerit
  - **ELY-keskus arvioi ja pisteyttää hanke- ja yritystukihakemukset**
  - **Leader-ryhmillä omat valintamenettelyt**

  - **Parhaat hakemukset rahoitetaan!**
  - **Hankkeita voi toteuttaa myös alueiden välisesti.**
-

Mahdollisuuksia on monia!

- **Yritys- ja hanketarinoita –**

www.kaakonkantri.fi

www.maaseutu.fi

- **Seuraa meitä Facebookissa –**

Mahdollisuuksien maaseutu ELY Kaakkois-Suomi

Lisätietoa hanke- ja yritysrahoituksesta

• ELY-keskuksesta haettavista hanke- ja yritystuista

- www.ely-keskus.fi (Elinkeinot -> Maaseutuelinkeinot -> Maaseudun yritysrahoitus tai -> Maaseudun kehittämishankkeet (valitse alue Kaakkois-Suomi))
- Kehittämisrahoitus: Leena Hyrylä ja Jukka Penttilä
- Yritysrahoitus: Jukka Saarni, Tarja Taipale ja Leena Hyrylä
- Yritysryhmien kehittämisrahoitus: Leena Hyrylä, Jukka Penttilä ja Mervi En
- Maatilarahoitus: Henna Aapro
Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

• Toimintaryhmien kautta haettavista hanke- ja yritystuista

- www.pohjois-kymenkasvu.fi/ (Kouvolan seutukunta)
- www.sepra.fi/ (Kotka-Haminan seutukunta)
- www.karkileader.fi/ (Imatran seutukunta)
- www.leaderlansisaimaa.fi/ (Lappeenrannan seutukunta)